

34. Lehet-e jó, akit nem én választok?

Ábrahám feleséget hozat Izsáknak, Rebeka feleségül megy Izsákhhoz (1Móz 24)

„Nem jó az embernek egyedül lenni, alkotok hozzáillő segítőtársat.” (1Móz 2,18)

„Az igazi nagyság mértéke az, hogy mekkora szabadságot adsz másoknak, nem pedig az, hogy mennyire tudsz másokat arra kényszeríteni, amit te akarsz.” (Larry Wall)

Az emberi együttélés szabályai sokkal erősebbnek bizonyulnak mindannál, amit el tudunk képzelni. Az egyik legerősebb erre vonatkozó szabály az, hogy jobb ketten lenni, mint egyedül. Az ember társas lény, sőt közösségi lény. Sok ötlet született már a történelemben, hogy mivel lehetne helyettesíteni vagy kiváltani két ember kapcsolatát, de eddig egyik sem bizonyult jobbnak ennél.

Szerinted? 1

Mi lehet a különbség az ember „társas lényként” és „közösségi lényként” történet meghatározása között?

Hallottál róla? 1

Az embert csecsemőkorától meghatározza az **intimitásra** irányuló szükséglete, amely a bensőséges kapcsolatok, kötődések, az úgynevezett kétszereplős szeretetkapcsolatok ápolására készítet minket. Ezt a korai időszakban az édesanyánkkal, édesapánkkal való kapcsolatunkban, később a testvérkapcsolatok, majd a kortárs csoportokban kialakuló barátságokban találhatjuk meg, azután az első szerelmekben, a házasságban, de ide tartozik bármilyen kapcsolatunk, amire azt mondjuk: „társak vagyunk”. Mint a felsorolt példák közül is láthatjuk, azt, hogy ki a társunk, nem feltétlenül mi választjuk meg, és a választás nem feltétlenül befolyásolja a kapcsolat minőségét.

A bibliai teremtéstörténet leírása szerint egy különleges társkapcsolat az, amikor a férfi és a nő egymás segítőitársai. **Testileg és lelkileg is megtartó erő rejlik két ember közeli kapcsolatában, nem is beszélve a szellemi lehetőségeikről.**

Amikor valaki segítséget nyújt, az nem szükségszerűen jelenti azt, hogy a **segítőtárs** erősebb, mint a segítségre szoruló fél. Sokkal inkább arra utal, hogy az utóbbi fél ereje önmagában nem elég. A **hozzáillő** kifejezés a héber szövegben szó szerint azt jelenti, hogy vele szemben áll. A hasonlóság vagy azonosság helyett ez sokkal inkább fejezi ki a kiegészítést, mely egymás kölcsönös támogatásában nyilvánul majd meg. Ha hasonlóságról lenne szó, akkor a szövegben nem a **hozzáillő**, hanem a **hozzá hasonló** kifejezés szerepelne.

Szerinted? 2

Mit jelent a segítő társ számodra? Mit vársz tőle? Mi tesz valakit segítőtársá? Miért van szükségünk rá?

Tévedés lenne a **nő teremtését** úgy olvasni, mint orvosi műtétet vagy mint az ember anatómiai ábrázolását. Sokkal inkább a férj és a feleség kapcsolatáról szól ez a leírás: „Nem a fejből készítette Isten, hogy felette álljon, nem is a lábából, hogy rátaposson, hanem az oldalából, hogy egyenlő legyen vele, hogy karjaival védelmezze, és hogy a szívéhez közel álljon, hogy szeresse.” (Matthew Henry) Az ember (’is) és a nő (’issah) héber szavai közötti szoros összetartozás is arra utal, hogy valóban egyenlők természetükben.

A második teremtéstörténet végén olyan házasságképet ír le az elbeszélő, amely szenvedélyes, állandó és tartós kapcsolatot jelent. A rokoni kapcsolatot a mai világban vérrokonságnak nevezzük, de az ókori hébereknél ezt a csont és a hús jelölte. **A házasság által olyan erős kapcsolat jött létre, mint amilyen a rokonokat is összekötötte.** Ez az erős kötődés a másik félhez s annak családjához nem szűnt meg az egyik fél halálával, de a válás következtében sem.

A párválasztás és együttélés szabályaira vonatkozó szokások koronként eltérőek. A párválasztás mai lehetőségei között elsősorban azt hangsúlyozzuk, hogy a tartós elköteleződés előtt jobb megismerni a másikat, egymást, és ezen a másakra nyitott közösségi élményen keresztül önmagunkat is. Ez az elterjedt szokás arra utal, hogy viszonylag kényelmes korban élünk, van időnk a fontos dolgok megtervezésére, érzelmeink tesztelésére és az együttélés kipróbálására.

Izsák és Rebeka kapcsolatáról nem találunk részletes leírást a Bibliában, a róluk szóló utalásokból mégis jó képet kapunk közös életükről. A viszonylag szűkszavú szöveg kiemeli, hogy Rebeka jelenléte megvigasztalja Izsákot édesanyja halála után. Együtt élték át, hogy nem lehetett gyerekük, azután a váratlan ikerterhesség öröme és szokatlanságát. A két ikerfiú közül Izsák az elsőszülött Ézsau szerette jobban, Rebeka a pár pillanattal később született Jákóbot. Mégis együtt szomorkodtak Ézsau párválasztásán. A bibliai szöveg szerint csaknem pontosan megismétlődött velük Ábrahám esete, amikor Sárát hűgának hazudta élete megmentése érdekében.

Ez a váratlan fordulatokban bővelkedő közös élet nem a két fél elhatározásával kezdődött. Amikor elérkezettnek látta az időt, Ábrahám elküldte szolgáját szülőföldjére, hogy egy teljesen ismeretlen feleséget hozasson fiának, Izsáknak: Rebekát.

Abel Pann: Izsák és Rebeka

Szerinted? 3

Vajon Ábrahám szolgálja jobban tudta, hogy mire van szüksége Izsáknak, mint Izsák maga?

Miért a legidősebb szolgát bízta meg Ábrahám? Szerinted Ábrahám szolgálja milyen tulajdonságot keres a forráshoz érkező lányokban?

Vajon napjainkban lehetséges-e, hogy a szüleink vagy a családunk jobban ismerik azokat az értékeket, amelyek alapján a házasságunk működhet, mint mi magunk?

Hallottál róla? 2

Hej, Vargáné káposztát főz... A személyes szimpátia alapján választott társ csupán a polgárosodott világ „úri huncutsága” volt sokáig. A középkor Európában is jellemző volt a gyermekek „kiházásítása”. A ma annyira hangsúlyos „szenvédélykultusz” csak a 19. században, a romantika korában tör be a családok világába. Magyarországon a paraszti kultúrában még a 20. század közepén is előfordult, hogy a szülők valamilyen – legtöbbször anyagi – megfontolásból meggyeztek gyermekeik házasságáról.

Szerinted? 4

Azoknak a házastársaknak, akik saját elhatározásukból választják a másikat, mit jelenthet az „öt kaptam” gondolat?

Mit jelenthet a kapcsolat elején, illetve húszévnyi házasság után?

Rakjuk össze!

Hogyan válik társá Izsák és Rebeka? Miért furcsa ez ma számunkra?

Miért különleges a Biblia szerint a férfi és a nő segítőtársi kapcsolata?

Fogd és vidd!

Nincs elég képzelőerőnk ahhoz, hogy előre eltervezzük a közös jövőt társunkkal.